

Mnogo hrupa za nič kot duhovit Chaplinov film

V SNG Nova Gorica Uprizoritev Shakespearove mojstrovine ima šarm, ki gledalca potegne v vrtinec premišljenega dramaturškega loka z duhovitimi prizori in sočnimi dialoškimi replikami

Mnogo hrupa za nič Stvaritev posameznih vlog je vrhunška PETER UHAN

Marij Čuk

NOVA GORICA Kako opredeliti postavitev znamenite komedije Williama Shakespeara *Mnogo hrupa za nič* je vprašanje, ki ne vodi nikamor, še manj iskanje odgovora na pomisel, kako dela velikega Angleža ali klasikov nasploh uprizarjati danes, ko naj bi se pogled na marsikatero reč spremenil. V vsakem času so bili pogledi na prejšnje čase drugačni, spremembe so se v stoletjih ustalile, dokler jih niso spremenile druge spremembe.

Zato ne gre gledati na zadnjo premiero SNG Nova Gorica z očmi novatorstva ali trenutnih družbenih razmer in razmerij, marveč z očmi gledališke ustvarjalnosti, ki si privošči marsikaj, včasih tudi preko mere. Vprašanje je, do kolikšne mere so oportuni posegi v tekst in like, da ostane na primer Shakespearovo besedilo Shakespearovo in ne tekst režije ali dramaturške predelave. Razprava o tem bi bila vsekakor dobrodošla.

Recitativni obrat

Mnogo hrupa za nič ostaja v novogoriški inačici v mejah pisave angleškega dramatika, v njegovem umetniškem zaledju, čeprav sta režiserka Ivana Džilas in dramaturg Marko Bratuš močno zarezala v vloge – osebe, nekaterim celo spremenila spol, da bi se na odru kazala nekakšna *par condicio* brez diskriminacijskih polj.

Predstava sicer ohranja osnovne motive in izzive tekstovne predloge (prevod Srečka Fišerja), naracija dogajalnega tlora

pa je radikalna, domiselna in skorajda presenetljiva, saj se zgodi recitativni obrat, ki spominja na burlesko, karikaturu, celo grotesko, oziroma mešanico vsega tega.

Slog igranja številnega ansambla novogoriškega teatra se tej zamisli odlično prilagaja z gibom in koreografskimi mojstrovini (Lada Petrovski Ternovšek), z avtohtonimi močno zaznamujočimi kreacijami, unikati, ki se stekajo v celoto. Uprizoritev poteka kot film iz pionirskih časov črnobelega ne filmografije, spominja na Chaplinove performanse, na odru je pianist, ki uvaja in komentira prizore, vsebine in situacije – glasba je že zaščitni znak režijske prakse Ivane Džilas. Vzeto v celoti, je predstava duhovita, polna natančno oblikovanih gagov in dinamike, a tudi, mestoma, z nekaterimi zastoji v ritmu. Stvaritev posameznih vlog vrhunška.

Dve poroki in kazni

Zgodba je znana. Dogaja se v Messini, mlada plemiča iz Florence Claudio (Matija Rupel), oziroma iz Padove Benedikt (Jure Kopušar) imata razmerje s Hero (Ivana Percan Kodarin) in Beatrice (Patrizia Jurinčič Finžgar). Prvi stremljivo poroki, drugi se je izogiba.

V dogajanje se vmešava don Juan (Žiga Saksida), polbrat don Pedra (Radoš Bolčina), ki iz same hudobije stvar zapleta, njegove intrige vodijo v razdor in nesrečo, a na koncu se vse dobro izteče z dvema porokama in kaznijo za zlobneža.

Predstava je polna natančno oblikovanih gagov in dinamike, a z nekaterimi zastoji v ritmu

Najboljša evropska predstava

Na odru SNG Nova Gorica bo premiero doživela krstna uprizoritev tragikomedije *Najboljša evropska predstava*. Nastala je v koprodukciji petih gledališč in v režiji Harisa Pašovića, uprizorjena bo v angleškem jeziku s slovenskimi nadnapisi. Premiera bo nocoj ob 20. uri. Zamisel je nastala pred nekaj leti med člani žirije Borštnikovega srečanja. Med pogovorom sta se direktor gledališča iz Opolna Poljskem Norbert Rakowski in režiser Pašović poigrala z idejo, kako bi lahko preko dilem, s katerimi se soočajo žirantje festivala, spregovorili o stanju gledališča v Evropi danes.

V ta narativni lok posegajo še številni liki s svojimi modrostmi, naivnostjo ali prebrišanostjo, iz tega nastane pahljača raznorodnih kreacij, igralsko močno individualiziranih, karakterno zaznamovanih, kot da bi igralci sprostiti svojo domišljijo in talent, s čemer so vdahnili svojim vlogam osebnostne študijozno razčlenjene raznolikosti. Na primer Žiga Saksida, zlobni don Juan, je od blizu spomnil na hudobnega Gargamela iz smrkcev, ki uživa ob nesreči ostalih oziroma nesrečo povzroči sam.

In tako se križajo zaljubljeni par Claudio/Hera, z Matijo Ruplom, naivnim zasanjanim ljubimcem, in Ivano Percan Kodarin, koketnim dekletom v iskanju ženina; par Benedikt/Beatrice z Juretom Kopušarjem, nepopustljivim mladim samcem, ki na koncu pustijo poročnim vabam, in Patrizio Jurinčič Finžgar – srboritim jezljivim dekletom, ki se prav tako omehča. In dalje Radoš Bolčina, Ana Facchini, Urška Taufer, Joži Šalej, Andrej Zalesjak, Maja Poljanec, Iztok Mlakar, Peter Harl, Francesco Borch, Medea Novak in Lara Fortuna z navidezno manjšimi, a v resnici velikimi vlogami, odigranimi v prej opisanim slogu.

Ni kaj reči: uprizoritev *Mnogo hrupa za nič* ima v zamisli novogoriških ustvarjalcev brez dvoma svoj šarm, ki gledalca potegne v vrtinec premišljenega dramaturškega loka z duhovitimi prizori in sočnimi dialoškimi replikami.

Intervju

Massimo Navone

»Enrico Bertolino bo analiziral družbo z ironijo«

Režiser o monologu z naslovom *Una serata di ordinaria ironia*, s katerim se bo italijanski komik vrnil ob koncu tedna v Trst

Iztok Furlanič

TRST Enrico Bertolino je eden izmed najbolj priljubljenih italijanskih televizijskih in gledaliških komikov, ki slovi po zbadljivosti in nadarjenosti. V Trst se vrača 19. in 20. aprila, ko bo v gledališču Miela ob 20.30 predstavil približno eno uro dolg monolog z naslovom *Una serata di ordinaria ironia*. Massimo Navone že vrsto let sodeluje z Bertolinom in je tudi tokrat režiser Bertolinovega povsem novega projekta.

Za katero vrsto predstave gre in kaj lahko pričakuje gledalec?

Gre za značilen Bertolinov spektakel, v katerem je občinstvo aktiven sestavni del večera, saj se komik z gledalci zelo rad pogovarja in z njimi nekako sodeluje. Spektakel se dotika aktualnih tem s posebnim poudarkom na hitro spreminjajočem se svetu. Življenje je vse bolj digitalno, a digitalizacija ima tudi temne plati, ki jih Bertolino analizira s svojo običajno ironijo. Uprizoril bo tipičen dan, ko postajajo problemi iz ure v uro vse večji in težje premostljivi. K živahnemu večeru bodo pripomogli tudi glasba in spremenjena besedila nekaterih pesmi. Nekaj bo na primer Gaberjevih pesmi, saj se Bertolino rad zgleduje po njem. Milanska šola mu je vzor in navsezadnje je on del nje. Zelo so mu pri srcu tudi Dario Fo ali Cochi in Renato.

Z Bertolinom sta se veliko posvečala zvrsti t. i. instant teatra. Za kaj gre?

Naj pojasnim, da ne gre za improvizacijo, čeprav je ta prisotna v vseh Bertolinovih stvaritvah. Instant teater je vrsta spektakla, ki združuje običajne, vsak večer ponavljajoče se skeče z nekaterimi drugimi, ki pa so posledica kakega posebnega dogodka. Navadno gre za dogodke, ki so se pripetili tisti dan in jih je seveda treba obravnavati z veliko ali vsaj določeno dozo ironije. Torej se gledališka predstava iz dneva v dan spreminja. To v določeni meri velja tudi za tržaški predstavi, ki bosta uprizorjeni v Mieli, saj lahko že vnaprej zatrdim, da ne bosta enaki. Je pa res, da bo politiki v tržaškem spektaklu posvečenega veliko manj prostora oz. pozornosti kot običajno. Dotikal se bo drugih tematik, torej bo neke vrste unikat.

Z Bertolinom ste sodelovali pri režiji tako gledaliških predstav

kot televizijskih oddaj.

Res je, vedno smo bili pozorni na oba »svetova«. Pomembne so postale tudi radijske oddaje. Mislim, da je potreba gledališkega gledalca po tem, da v igri sodeluje, vse večja, ne zadostuje več, da je zgolj pasiven gledalec. In Bertolino je na to zelo pozoren, zato si gledališke igre vedno zamisli tako, da so gledalci vanje aktivno vključeni. Na to naj bo torej pripravljeno tržaško občinstvo.

Takoj po pandemiji ste v gledališču uprizorili komični spektakel *In media stat virus*. Ko gre za občutljive teme, je zahtevno biti ironičen ali sarkastičen?

Pandemija je vsem, ki živimo od komičnih spektaklov, dala na voljo neskončno veliko materiala. Seveda ne smemo spregledati tragičnih situacij, a ravno tako ne bomo nikoli pozabili svojevrstnih določil, socialnih dinamik ali vsakodnevne situacij, ki so bili vezani na covid-19 in zelo komični. Menim, da je v takih situacijah smeh zelo dobrodošel. Dodajam pa, da smo najbrž med prvimi občutili posledice popolnega zaprtja oz. prepovedi kulturnih dogodkov. Ko smo zjutraj izvedeli, da predstave ne bo, smo se hitro organizirali in jo uprizorili kar prek spleta, z Bertolinovega doma. Kar 2000 oseb se je povežalo, da si je lahko ogledalo dan in jih je seveda treba obravnavati z veliko ali vsaj določeno dozo ironije. Torej se gledališka predstava iz dneva v dan spreminja. To v določeni meri velja tudi za tržaški predstavi, ki bosta uprizorjeni v Mieli, saj lahko že vnaprej zatrdim, da ne bosta enaki. Je pa res, da bo politiki v tržaškem spektaklu posvečenega veliko manj prostora oz. pozornosti kot običajno. Dotikal se bo drugih tematik, torej bo neke vrste unikat.

Vstopnice za tržaški uprizoritev predstave *Una serata di ordinaria ironia* so v prodaji pri blagajni Miele od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro in na spletni strani www.vivaticket.com; cena vstopnice je 15 evrov.

TEATRO

Bertolino: «La normalità è diventata una vera forma di trasgressione»

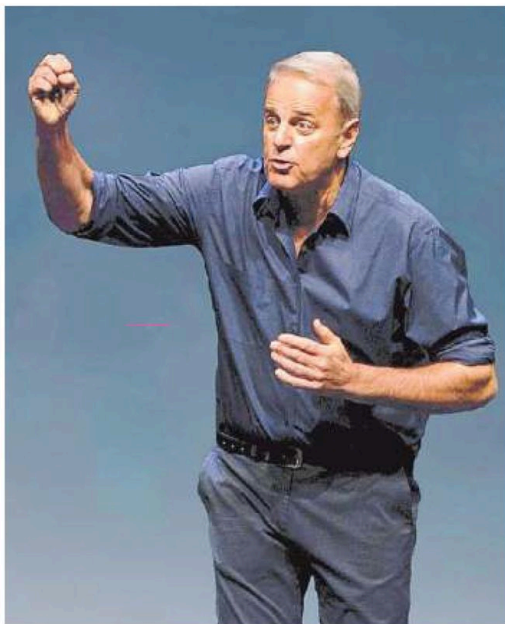
Il comico milanese debutta al Miela di Trieste con "Una serata di ordinaria ironia"
Lo spettacolo ha la regia di Massimo Navone e alcuni testi di Stefano Dongetti

Annalisa Perini

Enrico Bertolino venerdì 19 e sabato 20 aprile alle 20.30 porta al Teatro Miela il suo one man show comico "Una serata di ordinaria ironia", al debutto a Trieste con la regia di Massimo Navone. Prodotto da Bonawentura in sinergia con ITC 2000, lo spettacolo vede la collaborazione ai testi di Stefano Dongetti. Il titolo strizza l'occhio a quello del famoso film con Michael Douglas "Una giornata di ordinaria follia" e il comico milanese si addentrerà in cosa può accadere a un uomo comune che si sveglia armato dei migliori propositi per affrontare la routine, ma poi percepisce un insostenibile impatto con un mondo teso e incoerente.

Bertolino, il monologo racconta anche gli aspetti contraddittori vissuti dai suoi coetanei.

«Sì, perché chi ha 60 anni

L'attore Enrico Bertolino debutta Al Miela con il nuovo spettacolo

come me è in una zona di confine. Per uno stato come il nostro, e a livello europeo, siamo ancora persone molto operative che dovranno darsi da fare sino a 70 anni e rotti per avere poi una pensione, mentre per i nostri figli e nipoti spesso siamo dei rincoglioni e avremmo bisogno di essere accuditi. Aspetti stridenti che insieme ad altri generano delle reazioni. Le racconterò in modo ironico e divertente, con l'accompagnamento al pianoforte di Tiziano Cannas Aghedu. Se è vero che viviamo una seconda giovinezza, dovremo essere considerati anche per quello che abbiamo fatto nella prima. Ma tra le tante fregature ricevute c'è il fatto che abbiamo creduto in una società democratica e invece... E mentre tutto si trasforma in un'arrabbiatura infinita, in un'iperbole di comportamenti post covid la normalità è diventata una forma di trasgressione».

E lei si sente "normale"?

«No, no, anch'io talvolta attraverso stati d'animo, invidie, rancori e acidità per cui potrei stare all'Isola dei famosi», ma grazie al cielo non mi chiamano. E anzi vorrei portare a teatro anche alcuni "telemorenti", coloro che si sentono da soli davanti a una tv che non è uno specchio, ma è ormai l'ovvio dei popoli. Il palcoscenico mi pare un'ottima occasione per affrontare, con gli antidoti della risata e dell'ironia, dei paradossi della quotidiana follia. Abbiamo lavorato allo spettacolo per creare un file rouge tra molte idee e, citando Laurence Olivier, "io stu-

«Conservo bei ricordi della Sala Tripovich sferzata dalla Bora. Pareva un mausoleo»

diotanto per potermi poi permettere di improvvisare la serata».

Come sono i rapporti con Trieste?

«Mi piace moltissimo l'idea del debutto proprio a Trieste, il cui pubblico si è sempre dimostrato molto attento. Tra l'altro ho un ricordo di anni fa, in scena alla Sala Tripovich, che ora non c'è più, mentre si sentiva il sibilo della Bora... Faceva un effetto da mausoleo. Mi aspettavo quasi di veder arrivare la salma di Lenin...».

Uno dei temi sarà l'accelerazione digitale degli ultimi anni.

«Sono un genitore tardivo, ho una figlia di 15 anni che ha approfittato del periodo della dad per aumentare le sue competenze. Con i vari devices è lei l'esperta di casa. Io uso i social per lavoro, ma appartengo alla categoria dell' homo analogicus, abituato a dare una pacca al computer e un calcio al motorino per farli ripartire. Adesso invece è tutto un touchscreen, un mondo di app e spid. Ci entri o sei un emarginato. I ragazzi erano pronti per tutto questo, noi no».

Cosa si può fare allora?

«Mi piace anche chi sa fregarsene, come quando, passando al parco la mattina, a Milano, dopo aver accompagnato mia figlia a scuola, vedo un gruppo di anziani che praticano il tai chi. Devo ammettere però che quando, con entusiasmo, mi hanno invitato a unirmi a loro mi sono sentito un po' disorientato...».

Equindi?

«A mia figlia, quando mi prende in giro e dice che piaccio ai suoi amici perché sono un boomer, sì, ma che comunque è avanti, dico: "Guarda che boomer deriva da boom economico e noi siamo quelli che ti hanno permesso di avere l'iPhone, anche grazie al nostro lavoro. Se non era per noi giravi ancora con un vecchio cellulare con la pila al plutonio"».

Ingresso euro 15, prevendita al Miela (teleono 0403477672) e su www.vivaticket.com. —